

pidada, esijoones aga valitakse välja teenistuskohale sobiv isik. Raskusi on tekitanud tööotsijate tööoskuse kindlakstegemine, kuna ehitus- ja põllutöölisel ning isegi õppinud töölisel puuduvad kutseoskust tõendavad tunnistised. Et lihttöölised kannatavad tööpuuduse all kõige enam, siis nad arusaadavalt katsuvad iga võimalust töösaamiseks ära kasutada ja igast töövõimalusest kinni haarata, vaatamata, kas nad tööd ka tunnevad. Eriti raskeks teeb kutsetöölise liigitamise nende tööoskuse kohaselt asjaolu, et meie töötunnististe andmisele ja saamisele pannakse vähe rõhku. Et just need oskustöölised, kes oma ameti kätte õppinud ainult poolikult, sõnalis väljendusis esinevad täis-meistreina, siis on mõningad eksimused tööliste valikul olnud paratamatud. Nüüd, kus on kutsutud ellu õppinud tööliste ja meistrite eksamineerimiseks tööoskusametid, läheb arvatavasti korda koostöös viimasega kõrvaldada seda puudust.

Töübörs alustas tegevust 1918. a. detsembris raekojas, kahes väheldases toas. Töösoovijad kanti vastavasse raamatusse, kuhu nende kohta tehti ka märkused. Järgmisel aastal heideti raamatud kõrvale, sest nad ei võimaldanud kiiret töötamist ega liikuvust, ja asendati kaardi-süsteemiga. Hiljem ühtlustati üle riigi kõigi töübörside tööviis ning kaardid.

1928. aastal võttis Tartu töübörs tarvitusele uue kaardi-süsteemi, mis endisest lihtsam käsitleda ning annab ühtlasi täieliku ülevaate nii tööandja kui ka töölise tubliduse ja korralikkuse kohta. Iga tööandja kui ka töölise kohta, kes töübörsi vahetalitust vajab, täidetakse vastav kaart, mida täiendatakse alatasa uute andmete ja märkustega. Töölisekaart võimaldab ülevaate töölise senisest teenistusest, töökohal püsivusest, hoolsusest jne. Samuti pakub tööandja-kaart ülevaadet, kui kaua keegi teenija tema juures on püsinud ning mis põhjusel ära tulnud. Kord tööandja või töölise kohta täidetud kaart jääb püsima aastakümneiks. Uus kaardi-süsteem, töötamisviis ja põhimõtted leidsid Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt tunnustamist ja pandi maksma ministeeriumi määrusega 1930. a. kõigi töübörside kohta üle riigi.

Vastavalt tegevuse arenemisele on püütud korraldada ka töübörsi ruume. Nii kohandati neid raekojas kaks korda, ja 1921. a. detsembris viidi töübörs üle Kaluri uuli, kus tööandjaile on võimaldatud eri sissekäik ning ruum teenijatega läbirääkimiseks. Praegused ruumid on ebatstarbekohased veel selles mõttes, et nad ei võimalda võtta vastu eraldi mees- ja nais-tööotsijaid.

Hariduse- ja sotsiaalministeerium, püüdes aidata kaasa töübörsi korraldamisele, määras 1931. a. Tartule töübörsi ruumide ümberehitamiseks 3000 kr. Kuna siis ei olnud linnavalitsusel vastavat vaba hoonet, jäi lubatud krediit kasustamata. Uute ruumide päänõudeiks on: eri sissepääsud tööandjaile, naistöölisile ja meestöölisile ja eri ruum pooltele läbirääkimiseks. Ruumide jaotus peab olema nii läbi viidud, et tööle saadetav tööline ei tarvitse enam teiste ootavate töölistega kokku puutuda.

Kuna töübörsi kaudu leiavad teenistust aastas mitu tuhat isikut, siis püüab ka alaväärtuslik element seda olukorda oma huvides ära